

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Sărbările centenare.

Cu privire la eternizarea sărbărilor centenare, aranjate întru memoria Marelui *Andrei baron de Șaguna*, congresul național-bisericesc a votat, la propunerea P. C. Sale Arhimandritului *Augustin Hamsea*, raportorul comisiei organizatoare, următorul proiect de conclud:

„Consistorul mitropolitan cu numărul 438 din 20 Septemvrie a. e. raportează despre aranjarea sărbării centenare întru memoria marelui Arhiepiscop și Mitropolit *Andrei baron de Șaguna*, conform concludului congresual din anul 1906 numărul 131, comunicând programul marelui sărbări în întregă mitropolie, a cărui executare s'a încredințat unei comisii speciale. În deosebi arată, că opul comemorativ despre viața și activitatea fericitului Mitropolit s'a compus și dat în tipar, sub îngrijirea aceleiași comisii, și acum este dat în folosința publică.

Raportul, dimpreună cu programul sărbării, se ia cu aprobare la cunoștință și se alătură la procesul verbal. Încât pentru scoaterea de sub tipar a opului comemorativ, constatându-se, că această carte corespunde tuturor așteptărilor, și stă la nivelul științei de istorie a bisericii noastre, se ia de asemenea cu plăcere la cunoștință.

Conform programului amintit în punctul precedent, congresul național-bisericesc întrunit în sesiunea sa ordinară la 1 Octomvrie a. e. suspendă ședințele sale pentru zilele de 4 și 5 Octomvrie, a serbat cu mare însuflețire și pompă amintirea marelui Arhiepiscop și Mitropolit *Andrei*, din incidentul împlinirii a unei sute de ani dela nașterea lui, asistând, pe lângă membrii congresuali, un număr considerabil de protopresbiteri, preoți, onorațorii mireni, popor și tinerime școlară din întreaga mitropolie și din afară de mitropolia noastră.

În special sărbarea în Sibiu, la centrul și reședința mitropolitană, s'a dezvoltat în următorul mod:

1. Duminică în 4 Octomvrie s'a celebrat în biserica catedrală din Sibiu liturgie solemnă prin Preasfințitul Domn Episcop al Aradului *Ioan I. Fapp*, cu asistență număroasă de preoți, iar după finirea liturgiei s'a făcut parastas pentru sufletul adormitului în Domnul Arhiepiscop-Mitropolit *Andrei*, pontificând înalt-preasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit *Ioan Mețianu*, pe lângă asistența Preasfințitului Episcop al Aradului și a unui număr mare de preoți slujitori. După parastas înalt-preasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit a adresat publicului asistent în biserică în număr mare de din toate clasele societății un cuvânt pastoral, corăspunzător ocaziei sărbătorești, care a pătruns adânc și a emoționat inimile ascultătorilor.

2. Luni în 5 Noemvrie la opt ore toți membrii congresului cu Arhiepiscopul în frunte și mulți fruntași ai neamului și bisericii noastre române, veniți la această sărbătoare, din toate părțile, din apropiere și din depărtare, apoi multă tinerime școlară, din Sibiu, Brașov și alte părți, favorizați de un timp frumos, au luat calea spre Râșinari, la mormântul marelui bărbat sărbătorit, unde a jungând la orele 9 și jumătate, s'a celebrat în aceeași ordine, ca și în Sibiu, liturgia, apoi parastas la cripta care cuprinde rămășițele pământești ale neuitatului Arhiepiscop. În decursul parastasului înalt-preasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit *Ioan* adânc emoționat și inspirat de însemnătatea momentului, a adresat și aici o cuvântare comemorativă, deamă de asemenea serbare, scoțând și aplicând la finea cuvântării din viața și activitatea bogată în fapte mari și în rezultate mărunte pentru binele bisericii noastre multe și folositoare învățături pastorale, pentru poporul adunat în număr mare la această ceremonie religioasă.

După terminarea parastasului, în legătură cu desvălirea bustului de marmură, acoperit, ca și întreaga criptă, de multe cununi frumoase, depuse de corporațiuni, societăți, și de cei mai buni ai neamului nostru, s'a făcut prin Preasfințitul Domn Episcop al Aradului sfințirea apei, cu care s'a stropit bustul, cripta și întreg publicul asistent.

La desvălirea bustului între mărginile programului a ținut un discurs însoțit pentru a prindea bustului protopresbiterul tractual Dr. *Ioan Stroia*, și alt discurs potrivit parohul prim din Râșinari, *Man Lungu*, pentru luarea bustului sub îngrijirea comunei bisericesti. Pe lângă acestea, deputatul dietal, domnul Dr. *Vasile Lucaciu* în cuvinte eocvente a dat în numele clubului dietal român, a cărei delegațiune a participat la sărbarea centenară, expresiune profunde de venerațiune față de în veci neuitatul Arhiepiscop și Mitropolit *Andrei baron de Șaguna*, care a fost cel mai mare binefăcător al bisericii sale și a strălucit ca un soare, pentru luminarea poporului român.

În decursul festivității au încurs un număr însemnat de telegrame, cu exprimare de venerațiune față de memoria sărbătoritului Arhiepiscop. Dintre telegramele numim acum numai unele, venite din depărtări mai mari, precum: dela *Pimen* înalt-preasfințitul Mitropolit al Moldovei, *Dionisie*, Preasfințitul Episcop de Buzeu, Corpul profesoral al facultății de teologie din București, Episcopii și Corpul profesoral al seminarului Nifon din București, Studențimea teologică din regatul român, Societatea studenților români din Cernăuți, Teologii ardeleni dela universitatea din Cernăuți, Academia ortodoxă din Cernăuți, Profesorii seminarului Veniamin din Iași, Studențimea română din București, Studențimea română dela universitatea din Iași, Generalul Stoica din Urziceni, Petru Gârboviceanu din

București, Dr. Leonte, în numele coloniei macedo-române din București, etc.

Espunerea aceasta, despre decursul sărbării centenare, se ia la plăcută cunoștință, în nex cu anunțarea făcută în ședința din 6 Octomvrie, din partea prezidentului congresual, a înalt-preasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit *Ioan Mețianu*, despre îndeplinirea sărbării centenare, în conform programului, — ceea ce s'a însemnat în acest proces verbal, spre vecinică amintire.

Concludul acesta a fost votat din partea congresului național-bisericesc fără discuție, în unanimitate.

† Constantin Stezar

1814—1909

Stejar după stejar din generația bătrână vedem resturnându-se de topor morții neîndurându-se. Și cu ei dispăre din sânul nostru câte un tip de bărbat, cari jumătate din viața lor au luptat cu sabia în mână pentru preamărirea patriei iubite, ear cealaltă jumătate și-au jertfit-o muncii culturale în ogorul culturai naționale.

Lângă rămășițele pământești ale unui astfel de bărbat se vor aduna azi mulțime de oameni, ca să deie ultimele onoruri unui brav ostaș, cald patriot și ferbinte iubitor al poporului și bisericii lui. *Este Constantin Stezar.*

S'a născut în 16 Mai 1814 în comuna Jina, comitatul Sibiului.

A învățat școalele militare din fosta graniță, apoi a fost trimis cu stipendiu din partea regimentului rom. I. de graniță la școalele din Laibach și Viena spre studierea pedagogiei. În 1831 a fost numit învățător la școala din Orlat și în 1834 la cea din Jina. În 1849 a fost avansat de sublocotenent, în 1851 la desființarea graniței a fost transferat ca locotenent

FOIȘOARĂ.

Un studiu despre organizarea creditului.

(Fine).

Numărul mare al băncilor mici nu permite scăderea cheltuielilor în proporția capitalului de operațiune. Dacă ar exista numai o singură bancă centrală cu 129 mil. cor. capital de operațiune, nici cele mai exagerate pretensiuni n'ar fi în stare să urce cheltuielile până la cifra de 1 și jum. mil. cor. câte se cheltuiesc astăzi cu cele 123 bănci. „Sparkassa” și „Bodenkreditanstalt” cu capitalul lor de 147 mil. cor. nu cheltuiesc decât 0.43 mil. (0.30%). Milionul și mai bine, care băncile românești decentralizate îl cheltuiesc mai mult, nu oade însă nici decât numai în sarcina acestei descentralizări. Este un fel de spiriț boieresc, care a cuprins o parte în semnătă din administrațiile băncilor românești și le determină a fixa cu mână largă bugetele de cheltuieli. Acest spirit boieresc trebuie să dispară în fața greutăților mari, care se luptă țărâniea și cheltuielile trebuie reduse în mod însemnat. Apelul acesta este adresat în prima linie băncilor mai mari. În strângerea cheltuielilor nici „Albina” nu s'a putut coborâ sub 0.70%; înaintea ei, lângă

ea și aproape de ea găsim numai „Casa de păstrare” din Săliște, „Lucofăru”, „Timișana” și „Lugojana”; toate celelalte bănci mari se țin la un nivel urcat de cheltuieli. Luând de bază cheltuielile „Casei de păstrare” din Merourea, băncile mari ar putea reduce din cheltuieli peste 0.3 mil. c. Și la băncile mijlocii și mai mici, admitându-le 1% întreg ca cheltuieli, s'ar face reduceri de 0.15 mil. Dar în urma urmelor ce pedeci reale ar sta în calea băncilor românești mari, ca să scadă cheltuielile până la 0.30% ca cele germane? Pentru băncile mijlocii și mici n'ar putea fi constrânse prin mijloace morale și materiale, ca să nu treacă cu cheltuielile peste o jumătate de procent? Dacă ar succeda aceasta reduceri numai însemnat, băncile mari ar cheltui numai 296 mii în loc de 1 mil. 41 mii, iar băncile mai mici 150 mii în loc de 470 mii, și ar rămânea peste un milion pe fiecare an pentru scăderea dobânzilor pe ficare țărânie.

Tendența a largi afacerile prin orice mijloc bun-rău este aproape generală la băncile românești. Casele de păstrare uite de datorința lor a investi o parte din capitalul depuse spre fructificare în efecte publice, numai pentru a avea mai mare capital pentru împrumuturi.

Este un principiu al economiei politice, că cererea mare de credit să ră-

mână mai bine nesatisfăcută, decât să fie satisfăcută cu orice preț. Este mai avantajos pentru popor, ca economia agricolă, meserie, industria, comerțul, care numai prin credite s'ar putea ridica, să fie lipsite de aceste credite, decât să le fie date în condițiuni grele. Din acest punct de vedere tendința băncilor noastre de a-și spori pe orice cale capitalul destinat a fi dat cu împrumut trebuie combătut. Casele de păstrare să reducă dobânzile după depuneri până la limita trasă în mod firesc de interesele împrumuturilor, și o parte din depuneri să nu fie elocuate în împrumuturi. Astfel capitalul destinat pentru împrumuturi s'ar reduce, dar băncile ar ajunge în pozițiune a stăpâni cu desăvârșire dezvoltarea creditului pe baze sănătoase și în mod prielnic pentru popor fără ca să se reoacă jertfe considerabile din partea acționarilor. După calculi aproximativi profitul net al acționarilor s'ar menține în acest caz la zece la sută după capitalul lor vârsat, dobânda după împrumuturi însă nu s'ar urca peste 7% și dobânda după depuneri spre fructificare n'ar trece peste 4 1/2%. Dacă în aceste oadre băncile ar folosi și credite pentru creșterea capitalului de operațiune, aceste credite s'ar supune de bunăvoie condițiilor impuse de bănci și nu viceversa.

În ce mod băncile vor reduce a-și modera răvna de câștig, a-și reduce chel-

tuielile și a-și restrânge capitalul destinat împrumuturilor, este o întrebare ce le privește în prima linie pe ele. Necesitatea acestor măsuri este constatată și rezultă din promovarea intereselor mari economice ale poporului.

Termenul lung pentru împrumuturi peste tot, reclamat atât de creditul mobilier, cât și de cel ipotecar, stângerea împrumutului ipotecar prin anuități mici și nerambursabilitatea lui și în fine posibilitatea ca țărânul agricultor să-și reguleze în satul său toate afacerile de credit, fără mijlocitori plătiți, sunt pretensiuni, cari nu pot fi satisfăcute prin actuala organizațiune, sau pot fi îndeplinite numai în parte și în măsură redusă. Se opune acestor pretensiuni constituția băncilor. Ca case de păstrare ele nu pot acorda termene lungi pentru împrumuturi, prin urmare nici nerambursabilitatea lor sau amortizarea prin anuități. Numai partea capitalului de operațiune, care nu provine dela depunători, poate să servească la împrumuturi cu termene lungi. Această parte este astăzi considerabilă, așa că ar forma o bază pentru nouă întocmiri în această direcție. Capitalul fundamental (14.13 m.) fondurile de rezervă (22.03 mil.) și scrisorile fonciare (5.71 mil.) sumează la aproape 42 mil. cor. cari sunt la dispozițiunea fără restricțiune a băncilor. Dacă acest fond de 42 mil., care sporește an-

la reg. Nr. 46 unde avansând căpită în 1863 a fost pensionat cu domiciliul în Sibiu, unde a stat până în 1907 când s'a retras ear în comuna s'a natală Jina sub îngrijirea parohului d'acolo Niculae Vlad-Stezar, pe care-l crescuse la școale și adoptase.

A fost membru fondator al Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura poporului român și la societatea pentru crearea unui fond de teatru român, membru ordinar la reuniunea femeilor române, la societatea sodalilor români, la cea pentru înfrumusețarea orașului Sibiu, la a pompierilor, la casina română și germană și la reuniunea de agricultură a comitatului Sibiu.

În 1864 reprezentanța generală a fostilor grănițeri din reg. rom. I. l-a ales președinte al comitetului pentru administrarea fondului școl. grănițesc, care funcționea a purtat-o până în 1871, când a cedat acest oficiu onorific fericitului baron Urs, colonel pensionat, iar după moartea acestuia, la anul 1897, a fost iar ales președinte, iar la anul 1902 demisionând din cauza bătrânețelor adunarea generală cu unanimitate l-a ales pe viață președinte de onoare al comitetului administrativ al fondului școlar.

Dela 1865 până la 1883 a fost cassarul Asociațiunii pentru lit. și cultura poporului român, și tot în 1865 mitropolitul Șaguna l-a numit inspector seminarial, care oficiu l-a purtat până în 1873, iar asesor consistorial a fost din 1870 până în 1888.

Din această scurtă schiță biografică se vede, că răposatul și-a început cariera publică ca învățător, a intrat apoi în armată și după pensionare, nu s'a mulțumit cu viața ticnită a celui ce știe, că și-a împlinit datorința.

Nu numai că a jertfit din puținul ce a avut, făcându-se membru la multe corporațiuni amintite, dar nu era scop filantropic, la care să nu fi contribuit.

Câți studenți bravi, câți năcăjiți n'au eșit mângăiați dela el, care cu inima lui caldă avea totdeauna o mână deschisă pentru cel ce-i cerea ajutorul.

Copilul lui sufletește a fost însă fondul școl. grănițesc. A fost între cei ce au luptat pentru scoaterea fondului și aplicarea lui pentru susținerea școalelor grănițerești.

Primul președinte al comitetului nostru, apoi mulți ani deardândul tovarăș nedespărțit al nemuritorului baron Urs, acum pe urmă președinte de onoare, a dat dovezi de atâta râvnă, de atâta conștien-

țiositate, încât cu multă jale trebuie să constatăm, cei ce am rămas pe urma lui, că pierderea lui deși împrejurările s'au schimbat, lasă un gol adânc. O singură mângăiere simțim în durerea noastră, pilda dată de el va rămânea pururea viie în sufletul nostru, cari tovarăși i-am fost, și pildă de dragoste pentru patrie, neam și biserică va rămânea pentru toți. Așa fiind sufletul lui încă va fi mulțumit acolo, unde odihnească în pace!

Din acest trist incident comitetul administrativ al fondului școlar s'a întrunit eri în ședință plenară, în care la propunerea subscrisului unanim s'a adus următorul concluz:

1. să se dea expresiune durerii prin ridicare;
2. să i se eternizeze memoria în protocol;
3. familiei să se exprime condolență;
4. portretul dânsului să se procure pentru cancelaria comitetului;
5. să se roage pe cale telefonică deputația reprezentanței generale a fondului Dumitru Panfiloiu și Ioan Străulea, ca să reprezinte la înmormântarea de azi atât reprezentanța generală, cât și pe Comitetul administrativ al fondului, și în aceasta zi să se tragă clopotele catedralei. Iar în loc de cunună pe sicriu să se dea fondului catedralei 20, Muzeului etnografic 20, Societății de lectură a teologilor Andrei bar. de Șaguna 20, Societății meseriașilor români din Sibiu 20 și școalei din comuna sa natală Jina 30 cor.

Sibiu în 1 Noemvrie 1909.

Arseniu Bunea
secretarul Comit. fond. școl.
grănițesc.

Din „Unirea”. Ziarul „Unirea” din Blej scrie în numărul de ieri un prim-articol despre centenariul lui Șaguna, încheiat cu următoarele cuvinte foarte adevărate:

„Șaguna a reușit să întemeieze mitropolia prin dibăcia sa și diplomătenia, cu care s'a știut acomoda stărilor politice de atunci. Erau așa vremile, că trebuia să se facă ceva și pentru Români pentru credința din 1848. Șaguna a priceput glasul vremii și ținând totdeauna cu cei dela putere a reușit a face tot ce a făcut. Șaguna deci a făcut o politică egreată la guvernul de atunci, ceea ce bisericii și neamului a adus mitropolia și Asociația, iar lui Șaguna onoruri și distincțiuni, iar la centenarul nașterii sărbătorile frumoase ale zilelor trecute.

Azi sârmanii Arhieriei nostri nu mai au fericirea să poată urma o politică egreată guvernului, ci să vadă siliți a face opoziție directă, cu riscuri chiar, ca clerul lor să piardă în fiecare an congrua de trei milioane coroane. Și dacă Arhieriei nu dau cu băta în baltă, dacă se silesc a apăra instituțiile bisericești de lovituri dușmane și poate că în năzuința lor

mică este evidentă. În România ele în decurs de vre-o câțiva ani au schimbat cu desăvârșire raporturile țărâniei. Actuala organizațiune a băncilor românești n'are facultatea a se ramifica până la sate, dar nici nu este de lipsă să o aibă pentruca să se înființeze băncile satești. Aceste pot avea organismul lor propriu. Raporturile între băncile satești, și băncile mai mari se regulează ele de sine. Sistemul Raiffeisen este fără îndoială cel mai perfect tip pentru băncile satești. Începutul ce s'a făcut în jurul Sibiului cu fundarea astorfel de bănci satești merită toată recunoștința, deși încercarea nu se poate declara ca reușită. Băncile aceste la sate au cedat cererii mari de credit și și-au întins operațiunile atât de tare, încât au suferit până și principiile întemeierii lor. Greșelile sunt însă corigibile și acțiunea pentru nouă fundări n'ar trebui lăsată numai în grija Reuniunii agricole, ci toate instituțiile noastre culturale împreună cu băncile mari sunt datorate să promoveze această acțiune în mod sistematic și pentru toată țara.

Nu intrăm în amănunte în ceea ce privește aceste întocmiri organice și nu ne pronunțăm asupra realizabilității lor practice. Stăruim însă pentru o soluțiune în direcția îndigată, desemnată de necesități imperative. Scăderile organizațiunii actuale es din ce în ce mai mult la iveală,

merg chiar și prea departe în condescendență ori politeță — apoi iată, că numele lor e — pigmei, ori chiar trădători. Ce să facă bieții de ei? Nu le rămâne decât nădejdea, că poate la centenarul de o sută de ani dela nașterea lor vor fi judecați mai cu dreptate și blândețe și atunci numele de „pigmei” se va da urmașilor de pe acelea vremuri.”

Gereben greșeste. Domnul Gereben, cu adevăratul nume Z..., care serie cronici, ou mai mult ori ou mai puțin spirit, în ziarul local „Nygysebeni Uj-ág”, publică în numărul mai recent următoarele:

„Congresul gr. ort. bisericesc a decis, să și exprime prin o delegațiune reprobarea față de episcopul Aradului, pentru participarea sa la desvălirea monumentului (lui Kossuth). Ce congres bisericesc e acela, care ridică la conclud o astfel de îndrăzneală demonstrație politică, plină de ură de rasă? Acesta e scopul congresului bisericesc? De aceea s'au întrunit în Sibiu preoții temători de Dumnezeu ai bisericii gr. ort., slujitorii lui Cristos, credincioșii bisericii care propagă iubirea? Unde a fost Mitropolitul Meșianu, atunci când s'a adus această hotărâre?....

S'a cam infierbântat domnul Gereben-Z... când a scris aceste șire, dar îl asigurăm, că fără motiv. Când s'au întâmplat „grozăviile” acestea mari, Mitropolitul Meșianu era acasă și-i vedea de alte treburi. Pentruca „grozăviile” nu s'au întâmplat în congres, ci afară de congres, într'un conventicul de caracter particular, președat de domnul P. C., nu de Mitropolitul. Hotărârea adusă nu a avut deci caracter oficial, de aceea ea nici n'a fost luată la cunoștință de Preasfințitul Episcop al Aradului. Iar în conventicule știe dl G.-Z. foarte bine, că se pot lua tot felul de hotărâri, până și de detronare, fără a obliga pe nimeni. Toate acestea dl G.-Z. putea să le știe din ziarele românești, dacă le citea mai cu atențiune, iar nu cu graba ou care și-a scris și cronica din ziarul numit, plină de vorbe cari nu stau bine unui om de etatea dlui Z-Gereben.

Correspondență.

Abrud-sat, 14/27 Octomvrie.

Mult stimat dle redactor! Multă-mindă-vă, pentru publicarea corespondenței mele, apărute în Nr. 96 din a. c. al „Telegrafului Român”, privitoare la conferența dlui S. Stoica, ținută la 11 Septemvrie n. e. c. în Abrud, — despre fazele, prin cari a trecut această afacere de atunci, până în ziua de azi, am onoare a vă raporta următoarele.

Înainte de toate îmi veți permite să constat și acum, — când nu mai stau, sub nemijlocita impresiune a momentelor agitate, ce le-a produs acea conferență, — când adevărat s'auge mai rece pot judeca afacerea, că corespondența mea a fost foarte obiectivă. Ceeace onor. redacție a putut constata, chiar și din scrisoarea dlui Stoica, trimisă acolo, după publicarea corespondenței mele. Și cu toate acestea, să nu vă mirați, când vă comunic, că corespondența mea a făcut oare care senzație în cercurile de aici. Pentru ce? Pentruca publicul nostru, care nu cunoaște certele și desbinările, care tractează cu multă prevedere și prea multe reserve orice cestiune, fie delicată sau

e'e vor produce nemulțămiri progresive și dacă băncile de astăzi nu vor ști să micșoreze și să înlăture aceste scăderi nu poate prinde mirare pe nimeni, când ideea unei nouă organizațiunii a creditului prinde rădăcini și va câștiga tot mai mulți aderenți. Banca „Lumina” dela Sibiu este deja o încercare a porni pe alte căi. Lupta ce s'ar învinge pe acest tărâm ne-ar costa mai mult decât o conformare și o îndreptare în cadrele actualii organizațiuni. În cazul când s'ar dovedi, că această conformare este peste putință, poporul român, împins de necesități va trebui să se ocupe de înființarea unei instituțiuni economice în care câștigul profesional al acționarilor ne aflând loc se pot valida toate pretensiunile juste de credit ale țărânului agricultor. Această instituțiune publică dotată de toate fondurile publice românești și de toate prisoasele bănești ale poporului va fi destul de puternică pentru a-și croi un drum larg nu în folosul ei, ci în folosul poporului de care este susținută,

Vorbe înțelepte.

Cel-ce scrie, și nu socotește ce scrie, își pierde vremea jumătate a vieții sale. Asemenea și cel-ce citește și nu înțelege ce citește.

mai puțin delicată, publicul nostru, care e atât de gentil și complasant față de toți, față chiar și de idivizii, cari poate nu merită considerarea lui, zic acest public distins, ar fi dorit, ca conferenței dlui Stoica să nu i să dea nici o importanță și astfel fără vre-un incident neplăcut, să se treacă preste ea la ordinea zilei.

Am admirat totdeauna marinimositatea acestei societăți inteligente și presupunem, că nimenea nu va putea dubita în bună voință ei. De aceea am așteptat, ca dl Stoica să rectifice „stirea”, publicată în Nr. 190 a „Gazetei Transilvaniei” din anul curent, prin care un individ, ce și ascunde obrazul sub pseudonimul X. susține cea mai sfruntată minciună când zice: „Precum multe adunări aranjate din partea intelectualilor noștri așa și aceasta (conferența dlui Stoica), n'a putut trece fără nici un incident supărăcios”. Aș dori să declare dl „X”, eventual chiar și dl Stoica, în cari adunări aranjate din partea publicului inteligent din Abrud s'au ivit incidente supărăcioase?

Casul dela 11 Sept. n. a. c., deși nevinovat în felul său, e unicul în analele Abrudului. Și dacă conferența dlui Stoica s'ar repeti încă de 99 ori, tot de atâtea ori l-aș înscena, tot de atâtea ori l-aș desavua înaintea publicului ascultător. Pentruca în chestii de credință, în chestii cari privesc oficial meu de preot, eu nici o rezervă nu cunosc. Și nici societatea din Abrud, acest bun mediu de a calma spiritele, nu va putea influența asupra mea ca să tractez învățăturile ateiste altcum, decum le-am tractat.

În cazul present, însăși această societate nevinovată și prin „stirea” din „Gazeta Transilvaniei” ofensată, s'a putut convinge că corect am purces.

Să rezum pe scurt cuprinsul conferenței. Ce a susținut și tractat conferențiarul? El din punctul de vedere al darwinismului a susținut și tractat „energia materiei”, „generația equivocă” și „originea omului”. Și eram conștin, nu numai de preceptele religioase, ci și de ceea ce susțin învățății, că prin faptul, că cineva ar susținea numai una din ipotezele darwiniste, în mod indirect neagă pe D-zeu. Cunoșteam opinia eruditului Sprinzel, care în opul, — „Der Darwinismus und die Philosophie” zice: Darwinismul, este negarea cauzei adevărate a creațiunii lumii, adică este negarea lui D-zeu, darwinismul e un ateism”. Cetisem opinia învățatului Pesch, spusă în opul său: „Die grossen Weltanschauungen”, și opinia lui Zimăndy Igrác, spusă în opul „Ebresztőhangok”, că darwinismul e o știință monistă și ca atare e o negare conștientă a lui D-zeu. Darwinismul eliminează din știință deosebirea dintre corp și suflet, dintre D-zeu și lume.”

Dnul Stoica în conferența sa, nu numai că s'a indentificat cu acestea vederi, ci riscase dela sine și afirmația, că: aceste argumente naturaliste, restoră total argumentele biblice, (pe cari însă nu le-a amintit). Aceasta a fost împrejurarea, care așa de mult a jignit sentimentele mele religioase, în urma cărora pretindeam, o satisfacție îndestulitoare și grabnică.

Deci scopul ce-l urmăream, când am pășit pe calea publicității, contra acestei conferențe n'a fost altul, decât să primesc cât mai grabnic satisfacție datorită. Ear pentru a pune stavilă lătrii acestor învățături, a doua zi după conferență, adevărat Daminecă în 12 Sept. n. a. c., am comunicat în eserță, cuprinsul conferenței ținute, membrilor comitetului meu parohial întruniți în biserică, de oarece știu, că această corporație bisericească în înțelesul §-lui 23 pt. 13 al „Statutului organic”, are dreptul nu numai să discute, ci să ia remedii, contra lătrii învățăturilor ateiste între credincioșii nostri. Apoi am făcut acest comunicat comitetului parohial, și pentru ca să am motiv spre a putea ținea predici în Duminecile următoare, prin cari să combat ateismul.

Dl Stoica însă, pentru vorbirea mea din 12 Sept, m'a improcusuat la judecătoria din Abrud. În acasă susținea că ași fi comis, transgresiune religioasă și vătămare de onoare. Pertractarea s'a ținut în 13 Oct., dar n'au ajuns la luarea interogatoriului, pentruca convingându-se însuși avocatul contrar, de netemeinicia acuzei, mi-a făcut propunere de împăcare. Și eu ca condițiune pentru încheierea păcii, am pretins dela dl Stoica să declare că crede în Dumnezeu, și nu va mai propovedui învățături darwiniste, adică ateiste.

Constat, că dl Stoica în prezența unui public numărös, fără șovăire a declarat, că nu numai crede, dar totdeauna a crezut în Dumnezeu, că teoriile cuprinse în conferența s'a, nu le-a ținut de ateiste și că nu are să le mai propage.

Ear eu primind cu cea mai espre-sivă bucurie declarația sa, i-am promis, oă atât în sfta biserice, cât și în coloanele acestui ziar, voi declara, că în urma asigurărilor ce mi le-a dat, nu-l mai consider de ateist, nici de propagator al teorii darwiniste, ci de creștin adevărat și ca atare demn de a fi stimat și sprijinit, tot cu aceea încredere ca în trecut.

Pentru ca însă declarația să nu fie pentru nici una din părți compromițătoare, ne-am învoit, ca doi domni din cei prezenți, Dr. Urmăși și Dr. Pongrăcz să o compună și declarația compusă și stilisată de dli să o trimită spre publicare.

Deci pentruca să pot satisface acestei promisiuni, rog pe onor. redacție să dea voiașă ca o publica în „loc deschișă“, declarația ce a alăturat, care din cuvânt în cuvânt conșună cu originalul scris în limba maghiară și predat mie din partea dlui Dr. Urmăși.

Declar însă, că nu constrâns de forța împrejurărilor, cari n'au existat, ci din îndemnul meu propriu, am promis această satisfacție dlui Stoica; fiindcă a dat dovadă de credință în Dumnezeu și de lepădare de învățăturile ateiste. Deci și eu am urmat numai exemplul Aceluia, care a ertat tuturor celor ce eu inima curată s'au întors de pe calea greșelilor.

Cu acestea eu din partemi, declar a-facerea de încheiată.

Înainte însă de-a încheia această scrisoare, îmi permit o constatare. Inteligentul, care prin cuvintele ce mi le-a adresat în seara conferinței a dat motiv dlui „b.“ să scrie frumos și edificătorul articol de fond, în nrul 103 al „Telegrafului Român“, nu-și mai susține aserțiunea, ba nici nu recunoaște aserțiunea de a sa proprie. Cu bucurie aprob și eu. Și zic că-i corect, foarte corect.

În fine mai am un cuvânt către tinerimea inteligentă. Ea francmasonismul l-am referit, numai la cenzura și speciale constatate în corespondența mea, și nu la persoanele, cari din complexanță față de un bătrân stimat din partea societății, — au aplaudat.

Contra conferința dlui Simu, care promise a fi foarte interesantă, din diferite cauze neprevăzute nu s'a putut ținea la timpul fixat, — se va ținea însă în zilele proximе.

Primiți, dle redactor, mulțămitele mele, atât pentru publicarea acestei scrisori, cât și pentru interesul ce l-ați manifestat, față de cauza ce o reprezentăm.

Al onor. Dvoastră stimător
Iosif Gomboș
preot.

Conferențe învățătoarești.

Convocare.

În conformitate cu dispozițiile din circularul consistorial Nr. 5483 Școl. dela 17 Octomvrie a. c. prin această convocare învățătoarească tractuală pe *Duminecă și Luni în 1 și 2 Noemvrie v. a. c.* la școala noastră din Turda cu următorul

Program:

1. În 1 Noemvrie la 9 oare a. m. serviciu divin cu invocarea Duhului sfânt.
2. Deschiderea conferinței la 11 și jum. ore.
3. Constituirea conferinței.
4. Alegerea comisiei de 3 membri pentru designarea temelor la conferința proximă.
5. Tractarea și discutarea asupra următoarelor teme:
 - a) „Folosul și rolul Botaniei“ în școala populară, temă lucrată de Ioan Meșian, învățător în Agriș.
 - b) „Avantagiile metodei direct în propunerea limbii maghiare“, ce se va lua prin învățătorul Ladislau Pop din Botez.
 - c) „Torda város ismertetése“, temă predată de învățătorul I. Biji din Turda.
 - d) „Vioreana“, lecție practică predată de inv. Ștefan Aruncutean din Muerău.
 - e) „O cântare“, tractată cu elevii prin învățătorul Ioan Bji.
 - f) „Atențiunea și susținerea ei în școală“, lucrată de T. Oțel, învățător în Agărbicioiu.
6. Statorirea programei pentru conferința proximă.
7. Eventuale propuneri și încheierea conferinței.

La această conferință sunt datori a participa toți învățătorii definiți și provizorii dela școalele din tract, cum și parohii, și sineleazduți tract, aceia, cari se interesează de progresul învățământului.

Turda, 8 Octomvrie 1909.

Jovian Murășianu
prot. comisar cons.

Convocare.

În conformitate cu înaltul ordin consistorial de dto 17 Septemvrie a. c. Nr. 5483/șc. convoc prin această pre învățătorii și învățătoarele dela școalele noastre confesionale din tractul protopresbiterial al Bistriței la conferința anuală, ce se va ținea la 1/14 și 2/15 Noemvrie a. c. în școala noastră din Borgoșeni. Programul este cea comunicată învățătorilor și Oficioilor parohiale prin circularul subscrisului oficiu la 4 Octomvrie a. c. sub Nr. 561 ex. 1909.

La această conferință invit și pe toți directorii de școale, precum și pe toți amatorii și sprijinitorii cauzei noastre școlare.

Bistrița, 16 Octomvrie 1909.

Greg Pletosu
protopresb. comisar consist.

Convocare.

În sensul ordinului P. V. Consistor Arhidieceșan din 17 Septemvrie a. c. nr. 5483 Școl. convoc prin această conferință învățătoarească tractuală pe zilele de 1 și 2 Noemvrie în Zernești cu următorul program:

A. Duminecă, în 1 Noemvrie:

1. La 9 ore a. m. serviciu divin cu invocarea Duhului sfânt.
2. La 11 ore deschiderea conferinței.
3. Constituirea biroului.
4. Tema: „Rostul gramaticii în școala populară“, de învățătorul Romul Cristolovean din Rășnov.
5. Temele practice:
 - a) O lecție din limba maghiară (anul al II-lea de școală), de inv. P. Dan din Zernești.
 - b) O lecție de citire după metod. fonetică (anul I-lea de școală) de învățătorul Dănuț Marcu din Ghimbav.

B. Luni, în 2 Noemvrie:

7. Tema. „Lucrul manual și însemnătatea lui în școală, atât pentru băieți, cât și pentru fete“, de învățătorul A. Boldar din Căldăuș.
8. Temele practice:
 - a) O lecție din geografie (anul al III-lea de școală) de învățătorul Vasile Muntean din Poiana Mărului.
 - b) O lecție din aritmetică (anul al IV-lea de școală) de învățătorul Leonte Roman din Vulcan.
 - c) O lucrare scripturistică din limba maternă (anul V-lea de școală) de învățătorul R. Tipeiu din Rășnav.
9. Stabilirea programei conferinței anului viitor.
10. Alegerea comisiei.

Inchiderea conferinței.
Zernești, în 10 Octomvrie 1909.
Ioan Hamsea
protopop.

Din România.

Regulamentul bursei „Andrei Șaguna“ înființată de Liga Culturală cu prilejul comemorării marelui mitropolit.

I.

Art. 1. Liga Culturală institue o bursă care va purta numele mitropolitului Andrei Șaguna.

Art. 2. Bursa se va da unui absolvent de seminar din Ardeal și Ungaria fără deosebire de confesiune.

Art. 3. Ea va consta din 100 lei pe lună, serviți timp de 3 ani de zile.

Dintre acești ani unul (cel dintâiu) va fi întrebuințat în București, urmând cursurile facultății de teologie și facultății de literă. Al doilea an la o facultate de teologie catolică sau protestantă în Germania, iar al treilea la o înaltă școală de teologie din Orient (Grecia sau Rusia), avându-se în vedere studiile de istorie bisericească ce se pot face acolo.

Art. 4. Terminalul de 3 ani nu poate fi prelungit în nici un caz.

Art. 5. Pentru călătorii se poate acorda dacă se va găsi cu cale, despăgubire.

Art. 6. Bursierii se îndatorează a prezenta la sfârșitul celor 3 ani de studiu o culegere de documente sau o lucrare privitoare la istoria bisericească a Românilor de sub coroana habsburgică fără deosebire de confesiune și fără a i se da cătuși de puțin un colorit polemic confesional.

II.

Art. 7. Bursa se capătă prin concurs care se va ținea în ziua de 3 Maiu st. v. în amintirea manifestării naționale româ-

nești, la care Șaguna a luat parte împreună cu tovarășul său Arhieru, Episcop al Mitropoliei unită și având în vedere scopurile sfinte și singure hotărâtoare ale neamului.

Art. 8. Concursul se va ține înaintea unui profesor delegat de mitropolia Românilor ortodoksi, a unui profesor delegat de mitropolia Românilor uniti și a unui cleric din Ardeal, pe care îl va designa comitetul central al Ligii.

Concursul se va ținea alternativ la Sibiu și la Blaj, începând cu cel dintâiu oraș.

NOTĂȚI.

Fondul cultural. Părintele Ioan Russu, duhovnic la penitenciarul din Aiud a dăruit pe seama „fondului cultural“ arhidieceșan din Sibiu suma de 100 cor.

Avansări. Pe ziua de 1 Noemvrie 1909 au avansat în armata noastră și următorii: În infanterie, la rangul de căpitan, Pompei Bersan reg. de inf. 2, Aurel Lezar 31, Teodor Iacoban 51, Virgil Piso 63; la rangul de locotenent: Iosif caval. de Iacobich 2, Traian Smeu 12, Sim. Lăteș 62; la rangul de sublocotenent: Traian Mutiu 64, Vladimir Spătaru 31, Sim. Ilieș 64; la artilerie: locotenent Coriolan Bardosy 34, sublocotenent Mariu Popescu 36; căpitan auditor Valer Neamtu reg. de inf. 2, medic de regiment Dr. Eugen Rusu 31.

Mormântul mamei lui Șaguna, după cum ni se scrie din Budapesta, l-a descoperit în cimiterul Kerepeș nu părăsind protosinel Ghenadie Bogoievici, ci mai mulți universitari cari au cercetat cimitirul în toamna anului trecut în urma strălucirii făcute de fostul profesor, dl I. Lupăș, autorul monografiei lui Șaguna.

Proces de presă. Dl Dr. V. Lucaci, deputat, a fost chemat la judecătoria de instrucție, ca să fie ascultat în procesul pornit pentru articolul „Cuvânt către frații mei români“, apărut în „Lupta“.

Holera în Germania. În Prusia s'au constatat câteva cazuri de holeră, între care unele mortale.

Ascensiunea lui Blériot, la hipodromul din București, s'a amân timer, pentru că motorul aeroplanului a făcut explozie. Blériot trimite ziarelor o scrisoare, în care își exprimă părerea de rău pentru accidentul întâmplat motorului dela aeroplan toamă câteva momente înainte de înălțare, și spune că a luat măsuri spre a duce dela Paris două motoare noi, așa ca astăzi ori mâine Marți va putea face în fața publicului sboruri, care îl vor despăgubi de desiluzia din zilele trecute.

Hymen. D.șora Elisaveta I. Iosof din Cut și D-l Ioan Popa teolog. abs. din Apoldul de jos logodiți.

Mizerie în sate bihorene. Recolta slabă din anul acesta își arată urmările în satele așezate în părțile răsăritene ale Bihorului. Prim-pretorii din cercurile Văsoăului și Beiușului raportează, că locuitorii din mai multe sate sunt amenințați de foamete. Nu mai au nici un nutremânt și cer ajutor grabnic: sătenii din Luncașprie, Seliște (din Bihor), Holod ș. a.

Dl Timoteiu Popovici, profesor seminarial binevoit a se înscrie în șirul membrilor pe viață ai „Reuniunii socalilor români din Sibiu“ cu taxa de 50 cor.

O grupă de 250 excursioniști turci a vizitat capitalele Budapesta și Viena, cercetând fabricile și alte instituții vrednice de văzut.

Una alta. Din gazetele noastre: „Frumosul băndășan, care în viață se chema Dr. Mera“... — De frumos, nu discutăm; însă „băndășan“, — dela Șiria? Cam greu.

Dar pentru biserică. Din Mihăleni ni se scrie: Cu ajutorul lui Dumnezeu, sf. noastră biserică din loc aproape zilnic se bucură de câte o podoabă din partea credincioșilor, dintre cari cea mai de preț e sf. cruce cu sf. maramă, deasupra ușilor împărătești ridicate de primarul comunei Nicolae Simulescu. Rogăm și pe această cale pe bunul Dumnezeu să-i răsplătească pentru marea faptă. Mihăleni, 14 Oct. 1909. Miron Popovici, paroh.

În amintirea lui Ferrer. Studenții dela academia de drepturi din Oradea mare s'au voit să aranjeze Joi seara o sărbătoare pentru Ferrer, anarchistul spaniol împușcat. Directorul Bozoky a interzis serbarea. S'au produs mari scandaluri între studenți și director.

Exsultanul Abdul Hamid se plietise la Saloni. A cerut marelui vizir să i se permită a se rentoarce la Constantinopol, ca să poată îngriji și de educația fiilor săi; pentrucă în Saloni nu se găsește institut corespunzător de creștere pe sama copiilor din familie împărătească.

Pentru asasinarea principelui japonez Ito de Tokio, Mikado-ul a ordonat se serie din Oărio, Mikado-ul a ordonat se doliu național. Marchizul Ito a căzut victima unei conspirații. Ministrul rus de finanțe, Coccoșev a plecat la Tokio, ca să exprime regretele Rusiei pentru uciderea lui Ito și să fie de față la funeralii.

Sultanul Mohamed V. a făcut în zilele acestea, pentru întâia dată în viața sa, o călătorie cu trenul. Întreaga trenului a fost redusă, și Mohamed V. a rămas încântat de călătoria cu trenul. Dela Constantinopol până la Ismid stațiunile au fost împodobite; iar la Ismid așteptau trenul câteva mii de curioși. Sultanul a inspectat flota din marea Marmara, după aceea s'a napoiat la Constantinopol.

Avis. La brutăria populară din Pitești (România) se caută 5-6 lucrători de meserie bine plătiți. Cei ce voiesc se ocupe aceste locuri, să se adreseze dnului Teodor Cerkez, directorul brutăriei populare din Pitești (România).

La fondul Andrei vâduron de Șaguna pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor, al meseriașilor români sibiieni, au mai dăruit: Vasile Chișoiu, cand. de adv. 1 cor., Dr. Ioan Dordea, avocat (Oona-Sibiului), soția sa Virginia n. Măcelariu și fiica lor Virginia 5 cor., Vasile Sala, inv. (Văsoău), I. Schiopu, Virgil Onișu, dir. gimn. (Brașov), Dr. Valer Braniceș, dir. „Drapelul“ (Lugoș), câte 1 cor. și Vic. Tordășianu, prez. 10 bani.

Cărți și reviste.

Chestia noastră bisericească, de preotul Const. Morariu, Caransebeș 1909, tip. diecesană. O broșură de 35 pagini apărută ca nr. 6 din „Biblioteca deșteptării poporului“.

Les Hongrois et la nationalité roumaine en 1909. Procès de presse et autres persécutions, par N. Iorga, Valenii-de-Munte 1909. Broșură de 45 pp. Prețul 50 bani.

Curs practic de limba maghiară partea 1 anul 1, 2 și 3, pentru cursul primar de Iuliu Via, scris în conformitate cu prescripțiile noului plan ministerial. Se poate procura cu 50 fil. exempl. dela librăria diecesană din Arad. Acesta e un formal curs metodă pentru exercițiile intuitive.

Din public.*)

Declarație.

În numărul 96 al prețutului ziar „Telegraful Român“, sub titlul „O conferință publică nepotrivită“, a apărut o corespondență a mea, prin care am criticat conferința medicului de cerc pensionat Simion Stoica.

Ulterior convingându-mă despre aceea, că dl Stoica a rămas credincios religiei sale, că e creștin și nu neagă pe Dumnezeu, cu bucurie vin a enunța, că prin articolul meu amintit n'am voit să-i micșorez meritele nici să-l supăr. Ci numai ca preot conștient de chemarea mea am voit a sibiui învățăturile antireligioase.

Deci prin aceasta îmi retrag observațiile ce le făcusem față de dnul Simion Stoica.

Abud-sat, 26 Oct. 1909.

Iosif Gomboș
preot.

Teatru.

Astăzi, Luni, se dă „Dollarprincessin“ operetă, iar mâine, dă „Revolutionshochzeit“, dramă, dată și Sâmbătă, cu bun succes.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

„Viitorul” institut de credit și economii în
Ocna-Sibiului (Vizakna).

Anunț.

În consonanță cu dispozițiile cuprinse în § ul 10 din statute se provoacă prin această proprietarii titlurilor provizorie ale acțiunilor emise de institutul nostru sub Nri: 26—30. 143. 144. 147. 148. 158. 159. 331—335. 339. 342. 350—351. 380. 401. 402. 405. 406. 432. 433. 474. 480. 483. 494. 498 și 499, ca în termen de 30 zile dela prima publicare să-și achite ratele restante din capitalul societății, căci dacă nu o vor face în termenul indicat, titlurile acțiunilor respective se vor anula și sub aceași număr se vor emite alte titluri de acții trecând sumele deja plătite în fondul de rezervă, iar proprietarii vechi ai titlurilor își vor pierde toate drepturile de acționari.

[401] 1—3

Direcțiunea.

Nr. 547 prot. 1909.

[400] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala din Sibiu suburbiul inferior să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt salar fundamental 1200 cor. (400 cor. din alodiu orașului și 800 cor. din repartitie) cuartir în natură și relut de grădini 20 cor.

Dela învățător pe lângă recerintele generale, să recere să aibă cunoștințe musicale spre a pute forma un cor, și să cânte Dumineca și sârbătorea la utrenie, iar la liturgie cu elevii.

Doritorii a ocupa acest au în termenul indicat a-și înainta subsemnatului ofiului documentele prescise și a se prezenta la biserică spre a fi cunoscuți de popor.

Sibiu, în 14 Octomvrie 1909.

Oficiul protopresbiter al tractului Sibiiului în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Nr. 109/1909 P.

[402] 1—2

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala conferențială din Cib, protopopiatul Geoagiului se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salarul dela comuna bisericească va fi de 600 cor. din repartitie, 50 cor. pentru cuartir 50 cor. și 50 cor. pentru lemne de foc.

Intregirea salarului până la suma normală în lege se va cere dela stat.

Învățătorul va avea se instrueze elevii în cântările bisericești și se cânte cu ei în biserică.

Cereri instruite conform normelor în vigoare să se înainteze la subsemnatul ofiului în termenul deschis.

Oficiul protopopesc al tractului Geoagiului în conțelegere cu comitetul parohial con-cernent.

Geoagiul-Algyógy, 15/28 Oct. 1909.

Ioan Popovici
protopop.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător din comuna Amnaș, devenit vacant în urma trecerii învățătorului de până acum în altă comună, se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia înștiințare în „Telegraful Român”.

Condițiile:

1. Salar fundamental de 1000 cor. (dela biserică 228 cor.; dela stat 772 cor.)

2. Cuartir în natură, 3. 2 stânjine de lemne, 4. $\frac{1}{4}$ jugăr de grădini, 5. cuincuenaliile dela stat.

Cei aleși pe lângă celelalte îndatoriri își vor lua și obligamentul de a instrui elevii în cântările bisericești și de a cânta cu ei în biserică la sf. liturgie.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererile lor instruite conform regulamentul nostru școlar (1. atestat de botez; 2. atestat dela școalele medii; 3. absolutoriu de pedagogie; 4. diplomă de învățător și 5. eventuale atestate de serviciu) la subsemnatul ofiului în Săliște, în termenul indicat.

Săliște, 7 Octomvrie 1909 st. v.

În conformitate cu decisiunea comitetului parohial din Amnaș dto 4 Oct. st. v. a. c.

Dr. Ioan Lupas
adm. prot.

(397) 2—2

Nr. 682/909.

[396] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa primă, Viștea-inferioară, protopresbiteratul gr. or. al Avrighului, pe baza rezoluțiunii Preavenerabilului Consistor arhidiececan din 11 August a. c. nr. 9446 B. prin aceea-se se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-și subștearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiter al gr. or. al Avrighului (posta Avrigh, Felek Szabenyarmegye) până la termenul susindicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la sfânta biserică spre a cânta eventual a celebra și cuvânta și a face cunoștință cu poporul și poziția comunei.

Avrigh, 29 August 1909.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Avrighului în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Ioan Căndea
protopop.

Nr. 468/1909.

(375) 2—2

Concurs.

Pentru ocuparea postului al II-lea de învățător din comuna Mihalțu se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în acest journal.

Salarul 600 cor. (și anume 282 cor. din arândă a $6\frac{1}{2}$ jug. loc arător, iar 318 cor. din repartitie) cuartir și lemne de foc; iară după alegere întregirea completă a salarului, ce se va cere dela stat.

Cereri se vor înainta subscrisului ofiului în termenul sus indicat, îndatorându-se a-lesul învățător a instrua elevii din ambele clase în cântările bisericești și a cânta cu ei la sf. liturgie, fiind preferit concurentul, carele e în stare de a conduce și cor.

Alba-Iulia, 29 Septemvrie 1909.

Oficiul protopresbiter al în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu,
protopresbiter.

Epilepsie.

Cine suferă de epilepsie, sgâr-ciuri și alte boale de nervi, să ceară broșura despre aceasta. Se capătă gratuit și franco prin (231) 16—52

priv. Farmacia la Lebedă
Frankfurt a/M.

Albituri

pentru

Domni și Dame

în calitatea recunoscută de solide, Cravate, : : întotdeauna cele mai nouă, liferează : :

Iulius Wermescher
Sibiu

Piața mare 13. — Str. Cîsnădiei 1.

(332) 8—10

Viță de vie altoită

americană liferează în diferite sorte, garantat curate, în asortiment foarte bogat, deja de ani ca prima și cea mai solidă cunoscută firmă (331) 5—26

Prima plantațiune de vie altoită târnăveană.

Proprietar: **Fr. Caspari.**

Mediaș, nr. 56 (Transilvania).

Rog a cere catalog ilustrat!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fiecare proprietar de vie să se informeze înainte de trimiterea comunei, la o persoană cunoscută despre incontestabila corectitudine a susnumitei firme.

Sz. 3471/1909.

(384) 3—3

Arverési hirdetmény.

Szebenmegyei Alsópián község elad 1909 évi november 20 án. d. e. 9 órákor Alsópián község irodájában nyilvános szóbeli árverésen a „Mergine” nevű 15—20 éves tölgyssarjdejének („A” üzemosztály 1, 2, 3, 4, 5, 8 sz. osztágakból) 150-0 k. holdján található mint egy 4800 m 3 re becsült összes fatömeget.

A fa kérgének minthogy 50% szép cserkőreg termelésére is alkalmas.

Kikáltási ár: 16800 korona.

Bánatpénz: 1680 korona.

Bánatpénzzel és béléggel ellátott zárt írásbeli ajánlatok, melyekben ki van téve, hogy vállalkozó az árverési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti a szóbeli árverés megkezdéséig elfogadtatnak.

Ekkéve beadott vagy szabálytalanul kiállított ajánlatok tekintetbe nem vétetnek. — Szint ugy utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Az árverési feltételek Alsópián község előjárásánál és a szásziebi si m. kir. járási erdőgondnokánál a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Szászsebes, 1909 október 14 én.

A j. főszolgabíró
Hanner.

Nr. 323/1909.

(398) 2—2

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător al II-lea, din comuna Săcel se publică concurs cu termen de 15 zile, dela întâia publicare în „Telegraful Român”.

Leaşa de 1000 cor., din cari 100 dela biserică, iar 900 cor. dela stat; cuartir în natură și relut de grădini 20 cor.

Cereri instruite conform regulamentului școlar sunt a se înainta subsemnatului ofiului protopopesc.

Săliște, 9 Octomvrie 1909.

Dr. Ioan Lupas
adm. prot.

Aviz!

Subscrisul primește **Transporturi** cu carul de mobile și camionul, precum și tot felul de expedițiune, cu prețuri moderate. Strada Honterus Nr. 2. Telephon 46.

Cu stimă: **Jac. Löwy.**

Capital bine speculat.

Casele

din Str. Honterus Nr. 2 și Str. Nouă Nr. 40 sunt de vânzare.

Capital bine speculat!

Deslășiri la **Jac. Löwy,**
Strada Honterus 2.

Cel mai mare câștig
în cas norocoase
1 milion coroane.

Nu întârziati

a lua parte la a 25-a loterie de clasă ces. ungară ce se începe cu clasa I.

Colectura principală

JULIUS FRIEDE & Co.

SIBIU
Str. Cîsnădiei 1

BRAȘOV
Str. Mănăstirii 36

recomandă pentru **clasa I.** a cărei tragere va avea loc în **18 și 20 Noemvrie**

$\frac{1}{8}$ los original	$\frac{1}{4}$ los	$\frac{1}{2}$ los	$\frac{1}{1}$ los
cu prețul oficios de cor. 1.50	3.—	6.—	12.—

Fiecare comandă se execută imediat, însă numai contra trimiterii banilor înainte sau prin ramburs.

Checuri poștale și planuri de joc se pun la dorință franco la dispoziție. (385) 3—8

Iosif Neskudla, Olmütz

fabrică de stofe bisericești, paramente recuisite de metal și prapore.

Recomandă: **Feloane, ornate pentru Diaconi, Patrafire, Prapore, Steaguri pentru societăți, Balda-chine etc.** confecționate exact după ritul gr.-ortodox, apoi **Potire, Cruci, Cădelnițe, Candile, Discuri, Stea, Copie, Lingurițe** și a predat pentru orice comande

reprezentanța sa

Librăriei arhidiecezane, Sibiu.

de unde obiectele sus numite se pot procura cu prețuri de fabrică afară din cale moderate; tot la Librăria arhidiecezană (103) 29—52 se execută și încasările numitei firme.